

Plaatsingswijzer Midden-Holland & Rijnstreek

Inleiding

De plaatsingswijzer is een instrument waarmee een school voor primair onderwijs in deze regio komt tot een goed onderbouwd schooladvies voor het voortgezet onderwijs.

De Onderwijsinspectie heeft in 2015 ingestemd met het gebruik van de Plaatsingswijzer in onze regio, omdat het gebruik voldoet aan de regelgeving.

Gebruikte toetsen

De plaatsingswijzer heeft betrekking op de prestaties van de leerling op het gebied van Nederlandse taal en rekenen. Daartoe wordt gekeken naar de toetsresultaten van de toetsen uit groepen 6 t/m 8 van het CITO-leerlingvolgsysteem. Het betreft de volgende toetsen:

- Begrijpend lezen
- Rekenen-wiskunde
- Spelling (niet werkwoorden)
- DMT kaart 1, 2 en 3 voor technisch lezen.

Weging van de toetsen bij de advisering

Bij het vaststellen van het advies wordt een verschillende waarde toegekend aan de diverse toetsen, die in de plaatsingswijzer gebruikt worden.

De toetsen uit groep 8 (B8 of M8) wegen zwaarder dan de toetsen uit de voorgaande leerjaren 7 en 6. Er wordt vooral naar de voorgaande jaren gekeken bij de zogenaamde bespreekprofielen (zie hieronder). De toetsuitslagen van de vorige jaren worden dan gebruikt om te kijken of het beeld dat de leerling op een bepaalde toets laat zien consequent is of dat er grote fluctuaties in de scores op de toetsen zichtbaar zijn, die het advies zouden kunnen beïnvloeden.

Ook aan de vaardigheden in het Cito-LVS wordt een verschillende waarde toegekend. We gaan eerst uit van begrijpend lezen als de belangrijkste (meest voorspellende) vaardigheid; daarna volgen in volgorde van belangrijkheid rekenen/wiskunde, spelling en technisch lezen.

Beslisschema:

1. Toetsuitslagen Begrijpend lezen en Rekenen wiskunde en Spelling B8 of M8 zijn passend bij het advies → **basisprofiel**.
2. Eén van de Toetsuitslagen Begrijpend lezen of Rekenen wiskunde en Spelling B8 en M8 is niet passend bij het advies → **bespreekprofiel**; bij de onderbouwing van het advies kan dan gebruik gemaakt worden van de toetsen in de voorgaande jaren.
3. Toetsuitslagen Begrijpend Lezen en Rekenen wiskunde en spelling B8 of M8 zijn niet passend bij het advies → **Heroverweging advies**.

Proces van advisering binnen de basisschool

Hoewel het gebruik van dit instrument meespeelt in het kunnen bepalen welke vorm van voortgezet onderwijs het best past bij de leerling, is de plaatsingswijzer niet de enige en doorslaggevende factor in deze procedure. Een zorgvuldig gebruik ervan is gewenst. Voorbereidend op het advies in groep 8 is het wenselijk dat het team in groep 6 en groep 7 al een eerste indicatie van de richting waarin het advies in groep 8 zou kunnen gaan per leerling vaststelt en dit met ouders bespreekt ter voorbereiding van de uiteindelijke advisering in groep 8. In groep 8 wordt door het team van de basisschool een advies per leerling opgesteld. Daarna wordt gekeken of de plaatsingswijzer het advies ondersteunt. Het schoolniveau en profiel dat als uitkomst rolt uit de plaatsingswijzer is dus

onderdeel van het advies. Naast schoolprestaties wordt ook gekeken naar zaken als interesses en voorkeuren, frustratietolerantie (doorzettingsvermogen), aanpakgedrag (structuur) en sociaal-emotionele ontwikkeling. Indien het advies sterk afwijkt van de uitkomsten van de plaatsingswijzer is een goede onderbouwing en motivering van het advies vanuit de basisschool noodzakelijk. Ook de ondersteuningsbehoefte van de leerling komt hiermee in beeld. Neem een eventuele ondersteuningsbehoefte van de leerling ook mee in de gesprekken met de ouders in groep (6,) 7 en 8, zodat ze hierin meegenomen worden en niet worden verrast in groep 8.

Adviesprocedure

In een verantwoorde adviesprocedure menen we dat dit instrument een waardevolle bijdrage kan leveren. Het vergroot de transparantie en zorgt binnen de regio voor uniformiteit. Bij een verantwoorde procedure gaan we uit van het navolgende:

- Het advies van de basisschool is het advies van de school en niet van een enkele leerkracht. Dat betekent dat naast de leerkracht van groep 8 er minstens ook de intern begeleider, leerkrachten uit de bovenbouw en directeur van de school bij betrokken zijn. N.b formeel brengt de directeur van de basisschool het advies uit.
- Het advies wordt in eerste instantie opgesteld op basis van de eigen ervaringen, waarbij men vooral ook oog heeft voor het algehele functioneren van de leerling.
- Daarna gaat men na in hoeverre de uitkomsten van het plaatsingsinstrument het advies onderbouwen. Als dat niet het geval is, ontstaat een bespreekprofiel en dient de basisschool de afwijking te motiveren.
- Het schooladvies bestaat in onze regio uit een enkelvoudig of tweevoudig advies (voor een dakpanklas).
- In het OKR worden alle resultaten van dit proces mee opgenomen.
- De gegevens van de Centrale eindtoets of de andere door het Ministerie toegelaten eindtoetsen worden achteraf gebruikt.
- De school voor voortgezet onderwijs baseert zich bij plaatsing op het schooladvies van de basisschool. De school voor voortgezet onderwijs mag bij toelating geen gebruik maken van extra toetsen voor het bepalen van het niveau van de leerling. Ook mag zij zich bij de toelating niet baseren op andere toetsen die leerlingen op de basisschool maken. Dit geldt bijvoorbeeld voor de Entreetoets in groep 7, toetsen van het leerlingvolgsysteem of een IQ-test. De basisschool mag al deze gegevens wel betrekken bij het schooladvies.

Werkwijze plaatsingswijzer

De plaatsingswijzer bestaat uit een tabel waaruit af te lezen is aan welke normen de toetsuitslagen moeten voldoen om te passen bij een wenselijk schoolniveau. Daarbij worden bij elk schoolniveau twee profielen onderscheiden; een basisprofiel en een bespreekprofiel. Ondersteunt de plaatsingswijzer het schooladvies, dan betreft het een basisprofiel, zo nee dan wordt het een bespreekprofiel. In het geval van een bespreekprofiel dient de basisschool het advies te beargumenteren.

Basisprofiel

Uitgangspunt is het basisprofiel. Een leerling met een basisprofiel voldoet aan de normen passend bij het betreffende schoolniveau. Indien het aanvankelijke schooladvies en de plaatsingswijzer met elkaar overeenstemmen behoeft dit geen verdere discussie. We veronderstellen dat dit voor een groot deel van de leerling-populatie aan de orde zal zijn.

Bespreekprofiel

Bij een bespreekprofiel is er sprake van een profiel op de plaatsingswijzer waarbij de leerling niet geheel voldoet aan de normen passend bij het betreffende schoolniveau. Indien het schooladvies en de plaatsingswijzer niet geheel overeenstemmen op basis van de scores in groep 8 is er sprake van een bespreekprofiel. Scores op de vier genoemde LOVS scores die in groep 8 totaal afwijken van het gegeven advies leiden in principe tot heroverweging van het advies, waardoor dit geen bespreekprofielen zijn.

Bij leerlingen die binnen het bespreekprofiel vallen is er sprake van twee varianten:

- + / - variant; dit betreft de leerlingen die mogelijk iets meer in hun mars hebben dan het geadviseerde schoolniveau of de leerlingen die niet geheel voldoen aan het basisprofiel van het geadviseerde schoolniveau, maar waarvan de basisschool meent dat het betreffende schoolniveau toch het best passend is bij deze leerling.
- ondersteuningsbehoefte variant; dit betreft de leerlingen die, op basis van het lvs, niet aan de eisen voor het betreffende onderwijsniveau lijken te voldoen, maar waarvoor de verklaring gevonden wordt in bijvoorbeeld een gediagnosticeerde leerstoornis (bijv. dyslexie) of een diagnose op sociaal-emotioneel gebied (bijv. pdd-nos).

Voor beide varianten geldt dat de basisschool het advies onderbouwt. De basisschool kan hierbij zowel persoonskenmerken, taak/werkhouding van de leerling, thuissituatie, gezondheidskenmerken van de leerling als LOVS toetsen uit eerdere leerjaren (groep 6 en 7) gebruiken om het advies te onderbouwen. Ter ondersteuning van het opstellen van het advies is er per schooltype ook een leerlingenprofiel in het samenwerkingsverband Rijnstreek beschikbaar (<http://www.swv-vo-mhr.nl/wp-content/uploads/2014/11/Het-Quintet-brochure-met-overzicht-van-leerlingenkenmerken-bij-overgang-naar-VO-2004-2005.pdf>). In veel gevallen zal de onderbouwing van het advies voldoende aanleiding voor de VO school zijn om de leerling te plaatsen op basis van het gegeven advies. Er vindt dan geen verder contact met de basisschool plaats voorafgaand aan de warme overdracht. Voor de bespreekprofielen geldt dat de PO- en/of VO school voorafgaand aan de plaatsing en de warme overdracht ook aan kan geven dat bespreking gewenst is alvorens tot plaatsing wordt overgegaan. We noemen dit een bespreekgeval.

Dakpanklas

Het advies dat de basisschool geeft is enkelvoudig of tweevoudig. Een tweevoudig advies is een advies tot plaatsing in een dakpanklas. Voor een dakpanklas geldt dat in het OKR gekeken kan worden door de basisschool hoe de leerling op de beide niveaus van de betreffende schooltypen scoort bv HAVO en VWO als het een HAVO/VWO dakpanklas betreft. Er wordt in het OKR een onderbouwing gegeven waarom de leerling in een dakpanklas geplaatst moet worden.

Gebruik vaardigheidsscores en vaardigheidsniveaus.

In de tabellen van de plaatsingswijzer wordt uitgegaan van de niveau-indeling en vaardigheidsscores van het CITO aan de hand van de normen uit 2013 voor de toetsen begrijpend lezen, rekenen-wiskunde en spelling. De niveau-indeling omvat de Romeinse cijfers I tot en met V. De vaardigheidsscores zijn ook opgenomen omdat deze een wat nauwkeurigere informatie geven. Verder is er een onderscheid gemaakt tussen de toetsen behorend bij B8 en M8. Scholen, die de B8 afnemen doen dit in de maanden oktober/november, scholen die de M8 afnemen doen dit in de maand januari. De scoretabellen laten minimale verschillen zien in beide afnameperioden. Het is de school vrij om voor de B8 of M8 variant te kiezen. In groep 8 wordt met de absolute scores gewerkt,

zoals deze zijn opgenomen in de voorliggende plaatsingswijzer. De beschikbare bandbreedtetabellen bij de plaatsingswijzer kunnen gebruikt worden voor de groepen 6 en 7.

Invullen van de plaatsingswijzer in OT

Om ervoor te zorgen dat de plaatsingswijzer in Onderwijs Transparant zichtbaar is voor de VO-school die de leerling ontvangt, is het nodig om per leerling de plaatsingswijzer op definitief te zetten.

De plaatsingswijzer wordt nog niet door alle scholen meegestuurd met het OKR. Dit is wel de regionale afspraak. Als je het daar niet mee eens bent, is het de bedoeling dat je dat bespreekt met je bestuurder, niet dat je zelfstandig afwijkt van de regionale afspraken.

Er is geen noodzaak om de leerlingen uit groep 7 al in OT in te voeren. Wanneer je dit wel wil doen, let er dan op dat je 'Wissel van schooljaar' gebruikt. Deze functie vind je onder het tabblad 'Gegevens' op de homepage. Kies voor groep 7-leerlingen het schooljaar waarin ze in groep 8 zullen zitten en druk op Opslaan.